

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A végrehajtási jog elévülése

Szerző:

dr. Molnárné dr. Asztalos Zsuzsanna

Miskolc, 2020. február 19.

I. Bevezetés

Az elévülés, mint jogbiztonságot szolgáló intézmény egy nemzetközileg általánosan ismert fogalom, amely a hazai jogrendszerben is megtestesült, és ekként a végrehajtási eljárásban is érvényesül.

A végrehajtási eljárás célja, hogy a végrehajtást kérő hozzájusson jogos követeléséhez, azonban az igényérvényesítés hosszabb ideig történő elmulasztása jogbizonytalanságot eredményezhet.

Az elévülésnek a végrehajtási eljárásban a jelentőségét az adja, hogy az adóst védi az időmúlás következtében valószínűtlenné váló követeléssel szemben.

Jelen tanulmány célja, hogy bemutassa az elévülésnek a végrehajtási eljárásban megnyilvánuló jelentőségét, joghatását, a bírósági végrehajtás során érvényesülő eljárásokat, az adós részére rendelkezésre álló jogi eszközök igénybevételeinek a lehetőségét, a kialakult bírósági gyakorlatot.

Az első részben a végrehajtási jog és az elévülés kapcsolata kerül bemutatásra akként, hogy a hazai jogrendszerben a végrehajtási eljárás során miként került szabályozásra az elévülés intézménye.

Ezt követően került részletesen bemutatásra a végrehajtási eljárásban az elévülés, kitérve annak nyugvására, megszakadására is.

A központi részt az elévülés joghatása és bírósági gyakorlata képezi, ahol a szerző ismerteti a bírósági nemperes eljárás során kialakult gyakorlatot, valamint e körben igyekszik kifejteni saját tapasztalatait, meglátásait.

A záró részben a nemperes eljárás lefolytatását követő peres eljárás során érvényesülő szabályok kerülnek röviden ismertetésre.

A tanulmány során megjelenő mellékletek (anonimizált bírósági határozatok, formanyomtatványok) pedig a könnyebb eligazodást, az intézmény szemléltetését célozzák.

II.A végrehajtási jog és az elévülés kapcsolata

A jogszabályok érvényre juttatását, az önkéntes teljesítés hiányában az állam kényszerítő ereje biztosítja, amelyet az arra hivatott állami szervek alkalmaznak.

A bírósági végrehajtás számos jogággal, mint a polgári joggal, családjoggal, gazdasági joggal, büntetőjoggal államigazgatási joggal áll kapcsolatban és az említett jogágak anyagi jogi szabályainak érvényesülését szolgálja.

Maga a végrehajtás irányulhat személy és vagyon ellen egyaránt, azonban a bírósági végrehajtás elsősorban vagyon ellen irányul, amely érintheti a személy teljes vagyonát (teljes vagyoni végrehajtás) és egyes vagyontárgyait (egyedi végrehajtás.) *"a bírósági végrehajtás az egyedi vagyoni végrehajtás fő útja; azon viszonylag önálló- rendszerint más jogvitát eldöntő eljáráshoz kapcsolódó- polgári nemperes eljárás, amelynek során a bíróság, illetőleg a bírósági szerv általában vagyoni kényszerrel juttatja érvényre a kötelezettség teljesítésére vagy biztosítására irányuló jogi szankciót."*¹

A végrehajtásra vonatkozó első ismert szabályozást a hazai jogrendbe a polgári törvénykezési rendtartás tárgyában született 1868. évi LIV. törvénycikk 324 -474 §-ai tartalmazzák, míg az első önálló végrehajtásra vonatkozó szabályozást az 1881. évi LX. törvény cikk jelentette.

Több mint fél évszázaddal később 1955. szeptember 1. napján hatályba lépett az 1955. évi 21. törvényerejű rendelet, amely a végrehajtásra vonatkozó törvénycikket hatályon kívül helyezte.

Hazánkban ez idő tájt megváltoztak az állampolgárok jövedelmi, vagyoni viszonyai, általános jövedelemforrássá vált a munkabér, illetve szövetkezeti járandóság, az életszínvonal emelkedésével a lakosság több és értékesebb vagyontárgyakkal rendelkezett, mint például gépjármű, értékes, tartós fogyasztási cikkek, lakás stb. Ezek végrehajtás alá vonása új problémákat vetett fel a szabályozásban és amelyre figyelemmel a végrehajtási jogszabályokat hozzá kellett igazítani a

¹Vida István: A bírósági végrehajtás. In: Németh János szerk: A polgári nemperes eljárások. Átdolgozott kiadás. Budapest, Ligutúra Kiadó 1996. 278. o.

jogrendszer változásaihoz. Ennek hatására született meg az 1979. évi 18. törvényerejű rendelet, illetve annak végrehajtásáról szóló 14/1979. (IX.17) Im rendelet, amelyek egy egységes szerkezetbe foglalva alkották a bírósági végrehajtási kódexet.

Hazánkban a bírósági végrehajtást jelenleg az 1994. évi LIII. törvény (Vht.) szabályozza, amelynek megalkotását a megváltozott társadalmi- gazdasági körülmények, az Alkotmány jelentős módosulása, a jogállam követelménye, valamint hazánkban az Egyesült Nemzetek szervezete és az Európa Tanács égisze alatt létrejött egyezményekhez való csatlakozás indokolta.

A Vht. értelmében a már megindult bírósági végrehajtás végrehajtható okirat alapján addig folyik, míg a célját el nem éri, vagyis amíg a végrehajtást kérő nem jut hozzá jogos követeléséhez.

Bekövetkezhetnek azonban olyan események, amelyek a végrehajtási eljárásra is jelentős hatást gyakorolnak, így előfordulhat, hogy időmúlás következtében a követelést már nem lehet bírósági úton érvényesíteni.

Az időmúlásnak a kötelmi viszonyokra, így a végrehajtási jogviszonyra gyakorolt hatását tekintve két fajtáját különböztetjük meg.

Az egyik esetben a jogszabályban előírt határidő letelte megszünteti azt a jogosultságot vagy azt a követelést, amelynek érvényesítésére a jogszabály a határidőt szabta, az ilyen határidőket nevezzük jogvesztő határidőnek. A jogvesztő határidő elteltével maga az anyagi jogi jogosultság szűnik meg, egy határidő akkor jogvesztő, ha ezt maga a jogszabály kifejezetten kimondja. ²

Abban az esetben, ha egy határidőt a jogszabály nem minősít jogvesztőnek, azaz leteltével nem szűnik meg az érvényesíthető joga, akkor tekinthető a határidő elévülési jellegűnek, azaz maga a jogosultság a határidő letelte ellenére nem szűnik meg, csak annak bírósági úton való érvényesíthetősége vesz el.³

²4/2003 PJE határozat

³Bíró, Farkas, Fuglinszky, Kisfaludi, Molnár, Petrik, Vékás, Wellman, Az új Ptk. magyarázata V/VI. hvgorac Lap-és Könyvkiadó Kft. Budapest 2013. 61.o.

A jogérvényesítés időmúlás következtében történő megszűnését a végrehajtási jogban már az 1881. évi LX törvénycikk is ismerte, amely 23. §-ában kimondta, hogy *„ha nem hivatalból foganatosítandó valamely végrehajtás foganatba vétele, a kiküldötnél 3 hónapon át nem szorgalmaztatik, a végrehajtási iratok, a bíróságnak jelentés mellett bemutatva, irattárba tételnek. A végrehajtási jog, a követelés minőségére és jogczimére való tekintet nélkül, az ítélet jogerőre emelkedésétől vagy más végrehajtható közokiratba foglalt teljesítési határidőtől számított és semmi körülmény által félbe nem szakítható rendes magánjogi elévülési határidő alatt évül el. Az elévülési határidőn belül, a végrehajtható kérelmére, újabb rendeltetik kiküldött.”*

A jelenleg hatályos szabályozás előzményének tekinthetők a bírósági végrehajtásról szóló 1979. évi 18. törvényerejű rendelet 48. §-ában foglalt rendelkezések, amelyek kimondták, hogy *„ (1) A végrehajtási jog a végrehajtandó követeléssel együtt évül el.*

(2) A végrehajtási jog elévülését akkor lehet hivatalból figyelembe venni, ha az alapjául szolgáló követelés elévülését is hivatalból kell figyelembe venni.

(3) A végrehajtási jog elévülési határidejének eltelte után előterjesztett kérelemre (bejelentésre) nem lehet végrehajtási eljárást elrendelni.

(4) A végrehajtási jog elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja.”

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) a törvényerejű rendeletben foglalt szabályokat az 57. §-ába foglaltan átvette, kiegészítve azzal, hogy a végrehajtási jog elévülési határidejének letelte után nemcsak nem lehet végrehajtást elrendelni, hanem a már elrendelt végrehajtást nem lehet folytatni. A törvény hatályba lépése után az 57. §-ban foglalt szabályok nem változtak.

III. A végrehajtási jog elévülése

III.1. Az elévülési idő kezdete

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 57. § (1) bekezdése kimondja, hogy a végrehajtási jog a végrehajtandó követeléssel együtt évül el, amiből az következik, hogy a végrehajtás alá vont követelésre annak a jogágnak az elévülési szabályait kell alkalmazni, amelyek körébe az adott követelés tartozik.

A polgári jog körébe tartozó kötelmi igényekre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:22 §-a alkalmazandó, amelynek értelmében a kötelmi igények fő szabály szerint öt év alatt évülnek el, azonban ismer a jogszabály ettől eltérő elévülési időket is. A fogyasztói kellékszavatossági igények a teljesítéstől számított egy év alatt [Ptk.6:163.§ (2) bekezdés], a fuvarozási és a szállítmányozási szerződések alapján támasztható igények - a szándékosan vagy súlyos gondatlansággal okozott károk kivételével- egy év alatt évülnek el [Ptk.6:270.§, Ptk.6:306.§]. A veszélyes üzemi felelősségből eredő kártérítési követelés elévülési ideje három év [Ptk.6:538.§], míg a bűncselekménnyel okozott kár öt éven túl sem évül el mindaddig, amíg a bűncselekmény büntethetősége el nem évül [Ptk.6:533.§(1) bekezdés].

A Ptk.-ban szabályozott általános és különleges elévülési időn kívül, egyéb jogszabályok is tartalmaznak eltérő határidőket az elévülést illetően, mint pl. a munkaviszonnyal kapcsolatos igények esetében, amelyek három év alatt évülnek el, de a 2009. évi L. törvény (Fmhtv.) 52. § (5) bekezdésében kimondja, hogy végrehajtási kérelem a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított 10 év után nem terjeszthető elő.

Kérdésként merül fel, hogy az Fmhtv.fenti rendelkezése miként egyeztethető össze a Vht. 57.§ (1) bekezdésében foglalt a végrehajtási jog elévülésére irányadó rendelkezéseivel, ugyanis a Vht. 57. § (1) bekezdése kimondja, hogy a végrehajtási jog a végrehajtandó követeléssel együtt évül el.

Az Fmhtv. 52. § (5) bekezdése anyagi jogi jellegű határidőt tartalmaz, ami azonban nem zárja ki a Vht. 57. § -ának az alkalmazását.

Nem példa nélküli, hogy egy jogszabály ugyanannak a követelésnek az érvényesítésére elévülési és jogvesztő határidőt is megállapít, az Fmhtv. szerinti jogvesztő határidő a végrehajtási kérelem végső időbeli korlátját jelenti, amelyet az eljáró közjegyző hivatalból vesz figyelembe, azonban a végrehajtási jog ennél hamarabb is elévülhet, ilyenkor pedig a Vht. 57. § (2) és (3) bekezdése szerint kell eljárni.⁴

Az elévülés kezdete az az időpont, amikor a követelés végrehajtással történő érvényesítésének valamennyi feltétele bekövetkezett, amely többnyire a határozatba foglalt teljesítési határidő lejártát követő nap.

Itt kell megemlíteni a végrehajtási záradékkal ellátható okiratok alapján közvetlenül végrehajtható követeléseket (tipikusan a közjegyzői okiratba foglalt követelések érvényesítése), amelyek az okiratban meghatározott határidő elteltével nem csak esedékessé, egyszersmind végrehajthatóvá is válnak. Az ilyen követelések esetén a végrehajtási jog elévülése - egyéb feltételek fennállása esetén - a követelésre megállapított teljesítési határidő letelte utáni napon kezdődik.⁵

Tekintettel azonban arra, hogy nem minden esetben esik egybe az elévülés kezdete a teljesítési határidő lejártát követő nappal, így az elévülés kezdő időpontját illetően több eseti döntés is született.

Egy 2007-ben közzétett eseti döntés kimondta, hogy a munkáltató kártérítésre kötelező határozata ellen a kötelezett által benyújtott keresetnek a munkavállalói határozat végrehajtására halasztó hatálya van, a per jogerős befejezésével válik a határozat jogerőssé és végrehajthatóvá, azaz ekkor nyílik meg a munkáltató végrehajtási joga, ekkor válik a követelés esedékessé, így az elévülés is ettől az időponttól számítandó.⁶

Ha pedig az adósi oldalon egyetemlegesen kötelezett személyek találhatók, az elévülés kezdetét és

⁴ Széchenyi- Nagy Kristóf: Nagykomentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvényhez. Az 52. §-hoz írt magyarázat [online]. In Új Ügyvéd Jogtár; Wolters Kluwer, Budapest, 2012.04.28. [2019.11.10.]<http://jogtar.hu/jogtar-ugyved>

⁵ Vida István: A végrehajtás foganatosításának közös szabályai. In Németh János- Kiss Daisy (szerk.): A bírósági végrehajtás magyarázata. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2004, 394.o.

⁶ BH.2007. 125.

a végrehajtási jog elévülését mindegyik adós vonatkozásában külön-külön kell vizsgálni.⁷

III.2. Az elévülés nyugvása

Az elévülés nyugvásának a polgári jogban megállapított szabályait a végrehajtási jog elévülésére is alkalmazni kell. Ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, a végrehajtási jog elévülése is nyugszik. A Ptk-ban foglaltakhoz képest a végrehajtási jog elévülésének nyugvására a Vht. nem tartalmaz speciális szabályokat.

A Ptk. 6:24. § (1) bekezdése kimondja, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik.

A végrehajtási eljárásban a követelés érvényesítése alatt a végrehajtás alá vont követelés végrehajtása iránti igény érvényre juttatását kell érteni.

A végrehajtási jog elévülésének nyugvása azt jelenti, hogy olyan akadály állt elő, amely a végrehajtási eljárás résztvevőin kívül álló, menthető okból következett be, és attól függetlenül, hogy egyébként a végrehajtási eljárás felfüggesztésére vagy szünetelésének megállapítására alapot szolgáltatna-e, időlegesen akadály a végrehajtás alá vont követelés érvényre juttatásának, ezáltal a végrehajtás folytatásának.

A végrehajtási jog elévülése nyugvásának az eseteit még példálózó jelleggel sem lehet felsorolni, azonban mégis érdemes megemlíteni néhány esetet. Ide tartozik például, ha a végrehajtás alá vont követelésre vonatkozó letiltást, az annak foganatosítására köteles harmadik személy azért nem tudja megkezdeni, mert azt az adós egyéb, sorrendben előbb álló tartozásának letiltása megelőzi. Ilyen esetekben sem a végrehajtást kérőt, sem pedig a végrehajtót sem pedig a letiltást foganatosító szervet nem terheli mulasztás vagy késedelem, ilyenkor rajtuk kívül álló akadály miatt nem lehetséges a végrehajtás foganatosítása.⁸

⁷ Gyekiczky Tamás (szerk.): Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez. Az 57.§-hoz írt magyarázat [online]. In Új Ügyvéd Jogtár; Wolters Kluwer, Budapest.[2019.11.10.]. <http://jogtar.hu/jogtar-ugyved>

⁸ Gyovai-Kiss-Kondás-Kormos-Lukács-Nagy-Schandl, Kézikönyv a bírósági végrehajtás foganatosításához, Wolters Kluwer Kft. Budapest, 2016., 134. o.

A Kúria több döntésében kihangsúlyozta, hogy a végrehajtási jog nyugvása kizárólag akkor következik be, ha a végrehajtás folyamatát gátló körülmény menthető okra vezethető vissza és átmeneti jellegű. Nem nyugszik azonban az elévülés olyan esetekben, amikor a végrehajtónak a vagyon felkutatása vagy a végrehajtás érdekében végzett végrehajtási cselekmények eredménytelenek maradtak, így ebben az esetben az elévülés az utolsó cselekményt követően kezdődik.

A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.I.21.377/2009/5.számú határozatában kimondta, hogy végrehajtási cselekményeket nemcsak a végrehajtó végezhet, végrehajtási cselekménynek minősülnek a letiltást foganatosító harmadik személy (munkáltató, nyugdíjfolyósító szerv) letiltással kapcsolatos cselekményei is. Ha a végrehajtás kizárólag harmadik személy előtti letiltás útján történik, azonban a letiltás valamilyen akadályba ütközik, úgy a végrehajtási jog elévülése nyugszik, az nem bír az elévülés szempontjából jelentőséggel, hogy a végrehajtó ezzel párhuzamosan végzett-e vagy végezhetett-e végrehajtási cselekményeket.

Ugyancsak nyugszik az elévülés a végrehajtás felfüggesztésének a tartama alatt is.

A végrehajtási eljárás szünetelése alapot adhat az elévülés nyugvásának megállapítására, de csak abban az esetben, ha a végrehajtást kérő bizonyítja, hogy az elévülési idő alatt menthető okból nem tudta a végrehajtási eljárás folytatását kérni. A végrehajtást kérőnek az eljárás folytatása iránti kérelme akkor is megszakíthatja az elévülést, ha a kérelem utóbb alaptalannak bizonyul. (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.831/2003.)⁹

III.3. Az elévülés megszakadása

A végrehajtási jog elévülésére vonatkozó rendelkezések kifejezetten rögzítésre kerültek a Vht. 57. § (4) bekezdésében akként, hogy a végrehajtási jog elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja. Az elévülés megszakadása esetén a megszakadás időpontjától kezdődően az elévülés idő újra kezdődik.

⁹ Gyovai-Kiss-Kondás-Kormos-Lukács-Nagy-Schandl, Kézikönyv a bírósági végrehajtás foganatosításához, Wolters Kluwer Kft. Budapest, 2016. 134.o.

A Vht fenti rendelkezéseitől a Ptk. 6:25 § (3) bekezdésében ettől eltérő rendelkezéseket tartalmaz, amikor kimondja, hogy ha az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozatot hoztak, az elévülést a kötelelem megegyezéssel való módosítása és a végrehajtási cselekmények szakítják meg.

A Vht. rendelkezései ehhez képest megszorítóak, ugyanis csak a végrehajtási cselekményeket ismeri el elévülést megszakító jogi tényként, a felek ezektől sem írásbeli megállapodásban sem szerződésben nem térhetnek el.

A végrehajtási jog elévülésének a megszakítására a végrehajtási cselekmények alkalmasak, amely lehet a bíróságnak, a végrehajtónak a végrehajtás érdekében tett bármilyen intézkedése (pl. az adós lakóhelyének a felkutatására irányuló megkeresés), vagy a végrehajtást kérőnek a végrehajtás folytatása iránti kérelme.

Tekintettel arra, hogy a Vht. nem határozza meg a végrehajtási cselekmény fogalmát, így bírói mérlegelés körébe tartozik annak eldöntése, hogy a bíróság vagy a végrehajtó cselekménye végrehajtási cselekménynek minősül-e vagy sem, illetve hogy az megszakította-e a végrehajtási jog elévülését.¹⁰

Arra vonatkozóan, hogy milyen végrehajtási cselekmények alkalmasak az elévülés megszakítására több bírósági döntés is született.

A 2004-évi 1037.számú elvi bírósági határozat szerint a végrehajtás szünetelése alatt is sor kerülhet elévülésre, amelyet a Legfelsőbb Bíróság azzal indokolt, hogy a végrehajtásnak a Vht. 52. § d) pontja szerinti szünetelését olyan tények, körülmények alapozzák meg, amelyek a végrehajtást kérőnek fel nem róhatóan menthető okból időlegesen akadályozzák a végrehajtást folytatását. A Vht. 54. § d) pontja alapján azonban kérhető a végrehajtás folytatása, ha a végrehajtást kérő valószínűsíti, hogy az adósnak van olyan vagyontárgya, amely lefoglalható, illetve értékesíthető, így a végrehajtást kérő ilyen kérelme alkalmas az elévülés megszakítására akkor is, ha ezen kérelem később eredménytelennek bizonyul.

¹⁰ Legfelsőbb Bíróság Pfv.I/A.22.368/2001.

A külföldi elemet tartalmazó végrehajtási eljárások esetén is bírói jogértelmezés körébe tartozó kérdés annak eldöntése, hogy a félnek a végrehajtás elrendelése érdekében tett intézkedése végrehajtási cselekménynek minősül-e és ilyen módon megszakítja-e a végrehajtási jog elévülését.

A Brüsszel I. rendelet V. melléklete szerinti tanúsítvány kibocsátása iránti kérelem, illetve a tanúsítvány kibocsátása nem tekinthető olyan cselekménynek, amely a végrehajtandó követelés elévülésének megszakadására vezetne, ha ahhoz nem társul végrehajtás elrendelése iránti kérelem. (BH2016.144.)

A Kúria jogi érvelése szerint tekintettel arra, hogy a Vht. nem határozza meg a végrehajtási cselekmény fogalmát, így a bírói jogértelmezés körébe tartozó kérdés annak eldöntése, hogy mi minősül végrehajtási cselekménynek.

Fenti ügyben a Kúria rámutatott arra, hogy Európában egységes végrehajtási jog hiányában a végrehajtási eljárás szabályozása teljes mértékben a nemzeti jogalkotás hatálya alá tartozik, álláspontjuk szerint nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a Brüsszel I. rendelet nem azt a célt szolgálja, hogy a hatálya alá tartozó tagállamban hozott határozat elismerése és végrehajtása a rendelet hatálya alá tartozó másik tagállamban könnyebb legyen, hanem azt, hogy az elismerés és a végrehajtás a másik tagállamban ne legyen nehezebb, mint a határozatot hozó tagállamban. A fentiekből következik, hogy az adott tanúsítvány kibocsátása iránti kérelem, illetve tanúsítvány kibocsátása nem tekinthető a végrehajtási eljárást megindító végrehajtási kérelemnek, azaz a végrehajtási jog elévülésének megszakítására nem alkalmas.

IV. Az elévülés joghatása - elévülés a bírósági gyakorlatban

A jogrendszer számos esetben ismeri az elévülést, amely alatt általánosságban egy adott jogi igény érvényesítésére nyitva álló határidő elmulasztását értjük. A határidő elmúlása az alanyi jogot nem szünteti meg, csupán annak érvényesítését zárja ki azáltal, hogy aki az igényét hosszabb időn keresztül nem érvényesíti, annak a passzivitását úgy kell tekinteni, mint aki felhagyott igénye érvényesítésével.

Az anyagi jog azonban változatlanul megilleti a jogosultat, sőt azt jogszabályokban megállapított feltételek alapján érvényesítheti is.

Fenti rendelkezések a Ptk 6:23 §-ában nyertek szabályozást, *miszerint „ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az elévült követelést bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni.*

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy *„az elévülés a kötelezettnek a szolgáltatás teljesítésére vonatkozó kötelezettségét nem érinti, az elévült követelés alapján teljesített szolgáltatást a követelés elévülésére tekintettel visszakövetelni nem lehet.”*, amely rendelkezésből következik, hogy az adós/kötelezett önkéntes teljesítése lehetséges.

A Ptk.6:23. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy az elévülést a bírósági vagy hatósági eljárásban nem lehet hivatalból figyelembe venni.

A végrehajtási jog elévülésének anyagi jogi joghatása sajátos, maga az anyagi jog nem semmisül meg, pusztán kikényszerítése, bírói úton történő végrehajtása nem lehetséges.

A Vht 57.§ (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a végrehajtási jog elévülését általában kérelemre kell figyelembe venni; hivatalból akkor vehető figyelembe, ha az alapjául szolgáló követelés elévülését is hivatalból kell figyelembe venni.

Az elévülési határidő leteltét fenti jogszabályhelyből adódóan a bíróság -sem az elsőfokú sem a másodfokú eljárásban- nem vizsgálhatja hivatalból, a végrehajtási jog elévülését csak az erre

irányuló kérelemre lehet figyelembe venni.

Hivatalból veszi azonban figyelembe a bíróság a jogvesztő határidő leteltét, azaz amikor jogszabály írja elő az igény érvényesítésére nyitva álló törvényi határidőt, ide tartoznak a tartásdíj, életjáradék, baleseti járadék, munkaviszonnyal kapcsolatos igényekből származó követelések.

A Vht. 57. § (3) bekezdése értelmében, ha a végrehajtási jog elévülését a (2) bekezdés szerint figyelembe kell venni, a végrehajtási jog elévülési határidejének letelte után előterjesztett kérelemre nem lehet végrehajtást elrendelni, a már elrendelt végrehajtást nem lehet folytatni.

A fenti szakaszok értelmében a végrehajtási jog elévülése esetén már csak az adós/kötelezett önkéntes teljesítése lehetséges, egyedi végrehajtás elrendelésének, vagy a végrehajtás szempontjából totális eljárásnak minősülő felszámolási eljárás kezdeményezésének már nincs helye.

A végrehajtásra vonatkozó speciális rendelkezések szerint a végrehajthatóság elévülését a kötelezethez intézett fizetési felszólítás nem szakítja meg. Abban az esetben, ha az elévülési időn belül a határozat végrehajtására nem kerül sor, akkor az elévülési időn túl a végrehajtás jogszerűen már nem rendelhető el, a már megindult végrehajtási eljárásban az elévülési időn belül végrehajtási cselekményt nem fogatosítottak a végrehajtási jog elévül.¹¹

A Vht. 57. § (3) bekezdésének első fordulata a gyakorlatban akként érvényesül, hogy hivatalból figyelembe veendő elévülési idő után előterjesztett végrehajtási lap kiállítását a bíróság megtagadja a Vht. 19. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy ilyen esetben a végrehajtási kérelem teljesen alaptalannak minősül.

A bíróság erről végzést hoz, amelyet kizárólag a végrehajtást kérőnek kézbesít azzal, hogy a végzéssel szemben 15 napon belül fellebbezést nyújthat be.

Abban az esetben, ha a bíróság figyelmen kívül hagyja a követelés elévülését, úgy a Vht. 211. §- alapján akár kérelemre akár hivatalból vissza kell vonni a végrehajtási lapot, vagy a kiállított végrehajtási záradékot törölni kell.

¹¹ ÍH2004.158.

Más a helyzet abban az esetben, ha a végrehajtás elrendelésekor még nem évült el a követelés, hanem a végrehajtás foganatosítása során telt el az az idő, amely alatt elévülés nyugvására, megszakadására okot adó végrehajtási cselekmény nem történt és a végrehajtási jog elévülését hivatalból kell figyelembe venni (Vht. 57. § (3) bekezdés II. fordulat), mint pl. a munkaviszonnyal összefüggő igényekből származó követelések, a bűnügyi követelések.

Ebben az esetben a jogszabály csak annyi rendelkezést tartalmaz, hogy a már elrendelt végrehajtást nem lehet folytatni.

Kérdésként merül fel e körben, hogy ilyen esetben hogyan kerülhet sor a végrehajtás megszüntetésére.

Álláspontom szerint fenti rendelkezés kifejezetten az önálló bírósági végrehajtóra telepíti azt a kötelezettséget, hogy a hivatalból figyelembe veendő elévülési idő eltelte után végrehajtási cselekményt ne foganatosítson tekintettel arra, hogy amennyiben mégis foganatosít, úgy az adós alappal terjesztheti elő a végrehajtó intézkedésével szembeni végrehajtási kifogását. Ez azonban csak a hivatalból figyelembe veendő elévülési időre vonatkozhat.

Véleményem szerint egy ilyen esetben akkor járna el helyesen az önálló bírósági végrehajtó, ha hivatalból jelezné az elévülést a bíróságnak, hogy a végrehajtás megszüntetésének van helye.

A jelenleg hatályos szabályok szerint azonban a végrehajtás megszüntetésére kizárólag az adós vagy a végrehajtást kérő kérelmére kerülhet sor, a végrehajtó jelzése ehhez nem elegendő.

Mivel jelenleg a Vht. 57.§ (3) bekezdésének második fordulata a gyakorlatban nem kiforrott, és a jogszabály sem tartalmaz egyértelmű rendelkezést a helyes eljárás tekintetben, úgy gondolom, hogy fenti szakasz jogalkotó általi pontosítása - esetleges részletszabályok kidolgozása- szükséges.

A bírósági gyakorlatban tapasztalható, hogy az adósok igen gyakran terjesztenek elő végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet elévülésre hivatkozással - *akár nem hivatalból figyelembe veendő elévülési idő esetén is* - a bíróságon, vagy az önálló bírósági végrehajtó előtt akként, hogy a követelés a végrehajtás foganatosítása során, vagy már a végrehajtás elrendelése előtt elévült.

Célszerű azonban az, ha az adós az önálló bírósági végrehajtó előtt hivatkozik a végrehajtási igény elévülésére, amely hivatkozás bármilyen formában történhet, azonban annak a végrehajtási ügyből ki kell derülnie, lehet az egy beadvány, hivatalos feljegyzés, jegyzőkönyv stb.

A végrehajtó ezt követően megvizsgálja az iratokat, és eldönti, hogy bekövetkezett-e az elévülés. Ha igen, nem fogatosít tovább végrehajtási cselekményt, kiállítja a díjjegyzéket, és befejezi a végrehajtási ügyet, amennyiben még fogatosít, akkor az adós az intézkedést alappal támadhatja végrehajtási kifogással.

2018. január 1. napját megelőzően a Vht. a végrehajtási jog elévülésére vonatkozó rendelkezéseket kizárólag az 57. §-ában tartalmazta, így amennyiben az adós az önálló bírósági végrehajtó előtt arra hivatkozott, hogy a követelés elévült, az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtók az ilyen beadványokat eltérően ítélték meg.

Egy részük „elévülési kifogásnak” más részük elévülésre hivatkozással előterjesztett végrehajtás megszüntetése iránti kérelemnek tekintette, így a végrehajtást fogatosító bíróságok esetében sem volt egységes a joggyakorlat.

Általában az adós akkor terjesztett elő „elévülési kifogást”, ha hosszú tétlenséget követően a végrehajtó újra fogatosított valamilyen eljárási cselekményt annak ellenére, hogy a végrehajtási jog elévült.

A végrehajtók egy része az ilyen „elévülési kifogásokat” végrehajtási kifogásnak tekintette és a bíróság azok elbírálása során is a végrehajtási kifogásra irányadó szabályok szerint járt el.

Amennyiben olyan követelés behajtására irányult a végrehajtás, amely követelés elévülését nem kellett hivatalból figyelembe venni és korábban az adós nem hivatkozott elévülésre, a végrehajtó elévülés ellenére fogatosított végrehajtási cselekménye nem tekinthető jogszabálysértőnek, így a bíróság a végrehajtó intézkedését hatályában fenntartotta és az adós „elévülési kifogását” elutasította.

Az elévülésre hivatkozással előterjesztett kérelmek megítélésének másik esete, amikor az ügyben eljáró bírósági végrehajtó az adós kérelmét végrehajtás megszüntetése iránti kérelemnek tekintette.

2018. január 1. napját megelőzően a Vht. 41. § (1) bekezdése akként rendelkezett, hogy ha az adós okirattal valószínűsítette, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan, azt már teljesítették, vagy egyébként megszűnt, a végrehajtó a bizonyítékra utalva felhívja a végrehajtást kérőt, hogy 15 napon belül nyilatkozzék a követelés fennállásáról, egyúttal az adóstól felvett összegből a 34. § (5) bekezdésében említett összeget fizesse be a megfelelő számlára, illetve fizesse meg a végrehajtónak. A végrehajtást kérőt figyelmeztetni kell a (3) bekezdés szerinti jogkövetkezményekre.

A fenti jogszabályi rendelkezés alapján a végrehajtó az adós kérelmét megküldte a végrehajtást kérőnek nyilatkozattétel céljából.

Amennyiben a végrehajtást kérő elismerte az elévülést, és hozzájárult a végrehajtás megszüntetéséhez, és a végrehajtási költségeket a végrehajtó részére megfizették, úgy a bíróság a Vht. 55. § (1) bekezdés a) pontja alapján a végrehajtást megszüntette vagy az eljárás a végrehajtó előtt a Vht. 41. § (1) bekezdése értelmében befejeződött.

Abban az esetben, ha a végrehajtást kérő nem ismerte el a végrehajtási jog elévülését a Vht. 55. § (1) bekezdésre hivatkozva a bíróságnak el kellett utasítania az adós végrehajtás megszüntetésére irányuló kérelmét tekintettel arra, hogy a bíróság nemperes eljárásban nem bírálhatja el érdemben, hogy a végrehajtási jog valóban elévült-e.

Ilyen esetben az adósnak az elévülés érdemi elbírálása érdekében a Pp. alapján végrehajtás megszüntetése iránti pert kell indítania, hiszen egy peres eljárás keretében kerülhet sor teljes körű bizonyítás felvételére, az elévülés körülményeinek a vizsgálatára.

A Vht. 41. §-a módosításra került a 2017. évi CXXX. törvény 21. § (1) bekezdése által, amely 2018. január 1-jétől tartalmazza azt a rendelkezést, hogy elévülésre hivatkozással is elő lehet terjeszteni a végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet.

Fenti rendelkezés törvénybe iktatása azért is bír jelentőséggel, mert egyértelműen kimondja, hogy amennyiben az adós a végrehajtó előtt arra hivatkozik, hogy a követelés elévült, a végrehajtó lefolytatja a Vht. 41. § szerint eljárást, nyilatkozattételre hívja fel a végrehajtást kérőt.

Lényegét tekintve ez az eljárás megegyezik azzal a gyakorlattal, amit a végrehajtók egy része 2018. január elsejét megelőzően folytatott az elévülésre hivatkozással előterjesztett kérelmek elbírálására során.

Tekintettel arra, hogy a Vht. 41. §-ában rögzítésre került, hogy amennyiben az adós arra hivatkozik, hogy a követelés, illetve a végrehajtási jog elévült, a végrehajtó a bizonyítékra utalva felhívja a végrehajtást kérőt, hogy 15 napon belül nyilatkozzon a követelés fennállásáról, így a végrehajtók minden esetben az adós beadványát végrehajtás megszüntetése iránti kérelemnek tekintik.

Előfordulhat olyan eset, amikor az adós nem az ügyben eljáró végrehajtó felé nyújtja be elévülésre hivatkozással előterjesztett kérelmét, hanem azt közvetlenül a bíróság részére küldi meg.

Ilyen esetben a bíróságokon nincs egységesen kialakult joggyakorlat, ugyanis a bíróság vagy megküldi a végrehajtónak az adós kérelmét annak érdekében, hogy a Vht. 41. §-a szerint eljárást folytassa le, vagy maga hívja fel nyilatkozatra a végrehajtást kérőt. *(I.sz. melléklet, II. sz. melléklet)*

Álláspontom szerint a Vht. 41. § -ra figyelemmel akkor jár el helyesen a bíróság, ha az adós kérelmét megküldi a végrehajtónak, aki amennyiben úgy látja, hogy valóban elévült a végrehajtási jog, végrehajtási cselekményeket már nem foganatosít és amennyiben a végrehajtást kérő akként nyilatkozik, hogy elismeri az elévülést, az eljárás a Vht. 41. § alapján megszüntethető.

A bíróság ilyen esetben a gyakorlatban azzal a felhívással küldi meg a kérelmet a végrehajtóhoz, hogy az eljárás eredményéről a bíróságot tájékoztassa. Erre azért van szükség, mert amennyiben az eljárás a Vht. 41. § alapján befejeződik, úgy a bíróságnak az adósi kérelemről döntés kell hozni, tekintettel arra, hogy a bíróság nem fejezhet be úgy egy eljárást, hogy a hozzá intézett kérelemről nem döntött.

Abban az esetben azonban, ha végrehajtó felhívására a végrehajtást kérő akként nyilatkozik, hogy az elévülést nem ismeri el, úgy a bíróság az adós elévülésre hivatkozással előterjesztett végrehajtás megszüntetése iránti kérelmét nemperes eljárásban elutasítja. A bíróság végzésével szemben az általános szabályok szerint van helye fellebbezésnek. *(III.sz. melléklet)*

Amennyiben jogi képviselő nélkül jár el az adós, a bíróság a határozat záró részében tájékoztatja arról, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 528. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében keresettel kérheti a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és az azzal egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését vagy korlátozását, ha a végrehajtani kívánt követelés, illetve a végrehajtási jog elévült.

Tájékoztatja továbbá a bíróság az adóst arról, hogy a Pp. 529. § értelmében a pert akkor lehet megindítani, ha a végrehajtás megszüntetésére vagy korlátozására a perben közölni kívánt okból a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerint a bírósági végrehajtási eljárás keretében nincs lehetőség.

A végrehajtási törvényünk azonban a 48. § -ában tartalmaz egy olyan rendelkezést, amely álláspontom szerint megvédi az adóst a végrehajtást kérővel szemben abban az esetben is, ha a végrehajtást kérő mégsem ismeri el az adós által előterjesztett elévülési hivatkozást, az azonban később a peres szakban mégis bebizonyosodhat. Ez pedig nem más, mint a végrehajtás méltányosságából történő felfüggesztésének a lehetősége. A bíróság a Vht. 48. § (3)-(5) §-a alapján ugyanis mivel a törvény taxatívum nem sorolja fel azokat az eseteket, amelyekben kötelező a végrehajtás felfüggesztése, a bíróság az ügy iratai alapján mérlegelési jogkörben dönti el, hogy az adós által előadottakat méltányolhatónak tartja-e vagy sem. Előfordulhat ugyanis olyan eset, hogy a végrehajtó teljes egészében behatja a végrehajtást kérő követelését addig, amíg az ügy peres szakban jut, így amennyiben az iratokból ennek eshetősége fennáll, ez méltánytalan lehet az adós részére. Álláspontom szerint egy ilyen eset megalapozhatja a végrehajtási eljárás méltányosságából történő felfüggesztését.

V. A végrehajtás megszüntetése iránti per

A végrehajtási perek jelenlegi szabályait a Vht. 1994. szeptember 1-jei hatállyal emelte be a régi Pp-be, amelyet az új Pp. is átvett. Mindkét Pp. szempontjából az egységesség koncepciója érvényesül akként, hogy a végrehajtási perek a régi Pp. különös részébe a különleges eljárások közé önálló fejezetként kerültek beiktatásra, amelyet az új Pp is követett, így a végrehajtási perek a 2016. évi CXXX. törvényben is külön fejezetben kerültek szabályozásra.

A végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekre a régi Pp. általános rendelkezései is tartalmaznak helyenként speciális szabályokat, mint pl. a pertárgyérték számítás, vagy az igazolási kérelem előterjesztése esetén), ezzel szemben azonban az új Pp. már a pertárgyértékre vonatkozó szabályokat is a speciális szabályok között mondja ki.

A Vht-hoz képest a hatályos Pp. szubszidiárius jelleggel biztosítja a végrehajtás megszüntetésének a lehetőségét azáltal, hogy végrehajtás megszüntetés iránti keresetnek csakis abban az esetben van, illetve a korábbi Pp szerint is volt helye, ha arra nemperes úton nem volt lehetőség, a nemperes eljárás lefolytatása tehát előfeltétele a perindításnak.

A Vht. egy esetben azonban kivételt tesz a perindítási kötelezettség alól, amikor a 82/A§ (6) bekezdésében kimondja, hogy ha a végrehajtási eljárás során a végrehajtó intézkedik az adós pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegének végrehajtás alá vonása iránt hatósági átutalási megbízással, és az adós a végrehajtási jog elévülésére hivatkozik, a végrehajtó az ügy iratait betérjeszti a végrehajtást foganatosító bírósághoz, amely elévülés esetén a végrehajtást végzéssel megszünteti. Fenti rendelkezést azonban a bírói gyakorlat nem értelmezi kiterjesztően, így csak abban az esetben kerülhet rá sor, ha a végrehajtó hatósági átutalási megbízást adott ki.

Az elévülésre hivatkozással előterjesztett végrehajtás megszüntetése iránti perben - *tekintettel arra, hogy az egy követelés behajtására irányul* - az adós az ellene folyó végrehajtás teljes megszüntetését kérheti. A Pp. szubszidiárius jelleggel biztosítja a végrehajtás megszüntetésének lehetőségét így a Pp. 176.§ (1) bekezdésének c) pontja alapján keresetlevél visszautasítását vonja maga után, ha a pert a törvényben meghatározott nemperes eljárás nem előzte meg.

A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozásának 2018. június 20-21. napjain elfogadott állásfoglalásának 62. pontja értelmében a fentiek alapján elévülésre hivatkozás esetén sem mellőzhető a Pp. 529. §-ában szabályozott eljárás, miszerint a pert akkor lehet megindítani, ha a végrehajtás megszüntetésére vagy korlátozására a perben közölni kívánt okból a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerint a bírósági végrehajtási eljárás keretében nincs lehetőség.

A végrehajtási eljárás megszüntetése iránti per alapjául a Pp. 528. § (2) bekezdése értelmében az elévülés is szolgálhat, amely a régi Pp.-ben még nem került rögzítésre.

Az elévülésre hivatkozással előterjesztett végrehajtás megszüntetése iránti per felperese az adós, alperes pedig a végrehajtást kérő, a keresetet az erre rendszeresített formanyomtatványon kell előterjeszteni. *(IV.sz. melléklet)*

A Pp. új szabálya a 129. §-ban lehetővé teszi a végrehajtás felfüggesztését azáltal, hogy kimondja: Ha végrehajtás van folyamatban, és a végrehajtás tárgyául szolgáló követelés vagy az annak alapjául szolgáló jogviszony a per tárgya, a bíróság a végrehajtást a per jogerős befejezéséig felfüggesztheti.

A felfüggesztésre azonban csak az adós kérelmére van lehetőség, a bíróság hivatalból nem függesztheti fel az eljárást.

A pert akkor lehet megindítani, ha a végrehajtás megszüntetésére vagy korlátozására a perben közölni kívánt okból a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerint a bírósági végrehajtási eljárás keretében nincs lehetőség.

A keresetlevélhez - a Pp. 171. §-ban meghatározottakon túl- csatolni kell azt a végrehajtási eljárásban keletkezett iratot, amely a perindítás Pp. 529. § szerinti feltételét bizonyítja, -ami a nemperes eljárásban hozott bírósági határozat-, azaz nem elegendő pusztán a végrehajtást kérő „nemleges nyilatkozata”.

A végrehajtás megszüntetése iránti per a Pp. 20. § (3) bekezdés c) pontja alapján járásbíróóság hatáskörébe tartozik és elsősorban a végrehajtást elrendelő, azaz a végrehajtható okiratot kiállító járásbíróóság rendelkezik az elbírálására kizárólagos illetékességgel. Amennyiben a végrehajtást közigazgatási-és munkaügyi bíróság, törvényszék, közjegyző rendelte el, ebben az esetben az adós lakóhelye szerinti járásbíróóság a kizárólagosan illetékes.

A végrehajtás megszüntetése iránti perben a bíróság soron kívül jár el, így a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megteszi.

Amennyiben a bíróság az adós kérelmére a végrehajtást felfüggeszti, úgy azt az eljáró önálló bírósági végrehajtóval haladéktalanul közli, a felfüggesztésnek a hatálya a felfüggesztést elrendelő határozat meghozatalának időpontjában áll be, és a felfüggesztésre a Vht szabályait kell alkalmazni.

Az elévülésre hivatkozással előterjesztett végrehajtás megszüntetése iránti keresetet a bíróság a végrehajtást kérő alperes részére kézbesíti, majd azzal a felhívással küldi meg az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtónak, hogy az általa lefolytatott eljárási cselekményekről és az eljárással kapcsolatban felmerült költségeiről, díjáról nyilatkozzon, valamint küldje meg az ezeket megalapozó iratokat a bíróság részére. A jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy a végrehajtó tárgyaláson tegye meg nyilatkozatát, így a tárgyalás határnapjáról értesíteni kell.

Az alperes az ellenkérelmét, viszontkeresetét 15 napon belül terjesztheti elő, az írásbeli ellenkérelem benyújtására nyitva álló határidő 15 nappal meghosszabbítható.

A végrehajtás megszüntetése iránti perekben a perfelvétel során további írásbeli perfelvétel elrendelésének nincs helye. A Pp. nem engedi meg, hogy a végrehajtási perben a bíróság az írásbeli ellenkérelem előterjesztését követően további írásbeli perfelvételt rendeljen el, figyelemmel arra, hogy a felek a nemperes eljárás során a Vht. 41. § szerinti eljárás keretében álláspontjukat már ismertették egymással, így a bíróság az általános szabályok szerinti egységes perszerkezetet megtartva a Pp. 187.§ értelmében perfelvételi tárgyalás kitűzése nélkül jár el vagy kitűzi a tárgyalást.

A perben a tárgyalási időköz nyolc nap, a tárgyalás kitűzésére vonatkozó határidő pedig egy hónap.

Amennyiben a végrehajtó a perben a nyilatkozatát előterjesztette, és a bíróság a végrehajtást megszüntető ítélet hoz, úgy döntenie kell a végrehajtási költségek összegéről, valamint azok megtérítéséről is.

Az is előfordulhat, hogy a bíróság bírósági meghagyást bocsátott ki a végrehajtás megszüntetéséről, de az is megeshet, hogy a bíróság a felek végrehajtás megszüntetése tárgyában hozott egyezségét jóváhagyja, de ilyen esetekben is rendelkezni kell a végrehajtási költségekről, amely rendelkezéssel szemben a végrehajtó is élhet fellebbezéssel.

A végrehajtás megszüntetése iránti perekben hozott ítéletre vonatkozóan fontos rendelkezést tartalmaz a Pp. 407. § (2) bekezdésének b) pontja, amikor is kimondja, hogy nincs helye felülvizsgálatnak akkor, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta.

VI. Befejezés

Összegzésképpen elmondható, hogy az elévülés intézménye a végrehajtási eljárásban is a jogbiztonság elvének az érvényre juttatását szolgálja, az általános szabályok mellett speciális rendelkezések is vonatkoznak rá.

Mind a végrehajtást kérő, mind az adós részéről a Vht. tevőleges magatartást követel meg, ekként a végrehajtást kérő köteles mindent megtenni követelése érvényesítése érdekében (pl. az eljárás folytatására irányuló kérelem előterjesztése, az adós lefoglalható vagyonának felkutatása stb.) az elévülés nyugvásának, megszakadásának a megelőzése céljából.

Az adós érdeke ezzel ellentétben az, hogy amennyiben az időmúlás következtében bizonytalanná válik egy követelés, annak teljesítése alól mentesüljön, így amennyiben észleli az elévülés bekövetkeztét azt haladéktalanul jelezze a végrehajtó felé.

Jelen dolgozatban kifejtésre került, hogy noha a jogalkotó az elévülésre vonatkozó szabályokat széleskörűen szabályozta, a gyakorlatban a követendő eljárás nem minden esetben egységes így álláspontom szerint az erre vonatkozó szabályok további pontosítása szükséges.

Irodalomjegyzék

- BÍRÓ, FARKAS, FUGLINSZKY, KISFALUDI, MOLNÁR, PETRIK VÉKÁS, WELLMAN, Az új Ptk. magyarázata V/VI. HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2013.
- Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozásának 2018. június 20-21. napján elfogadott állásfoglalása
- GYEKICZKY Tamás (szerk.): Nagykomentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez. Az 57.§-hoz írt magyarázat [online]. In Új Ügyvéd Jogtár; Wolters Kluwer, Budapest.[2019.11.10.]. <http://jogtar.hu/jogtar-ugyved>
- GYOVAI-KISS-KONDÁS-KORMOS-LUKÁCS-NAGY-SCHANDL, Kézikönyv a bírósági végrehajtás fogantatosításához, Wolters Kluwer Kft. Budapest, 2016.,
- SZÉCHENYI- NAGY Kristóf: Nagykomentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvényhez. Az 52. §-hoz írt magyarázat [online]. In Új Ügyvéd Jogtár; Wolters Kluwer, Budapest, 2012.04.28. [2019.11.10.]<http://jogtar.hu/jogtar-ugyved>
- VIDA István: A végrehajtás fogantatosításának közös szabályai. In Németh János- Kiss Daisy (szerk.): A bírósági végrehajtás magyarázata. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2004.
- VIDA István: A bírósági végrehajtás, In:NÉMETH János szerk: A polgári nemperes eljárások. Átdolgozott kiadás, Budapest, Ligutura Kiadó 1996.

Jogszabályok jegyzéke

- 1868. évi LIV törvénycikk a polgári törvénykezési rendtartás tárgyában
- a végrehajtási eljárásról szóló 1881. évi LX. törvénycikk
- a bírósági végrehajtásról szóló 1955. évi 21. törvényerejű rendelet
- a bírósági végrehajtásról szóló 1979.évi XVIII. törvényerejű rendelet
- a 14/1979.(IX.17.) IM rendelet a bírósági végrehajtásról szóló 1979.évi 18. törvényerejű rendelet végrehajtásáról
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994.évi LIII. törvény (Vht.)
- a polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX.törvény (Pp.)
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
- a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (Fmhtv.)
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi CXXX. törvény

Felhasznált jogesetek

- Legfelsőbb Bíróság Pfv.I.21.377/2009. számú határozata
- Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.831/2003. számú határozata
- Legfelsőbb Bíróság Pfv.I/A.22.368/2001. számú határozata
- BH2016.144.
- ÍH2004.158.
- 4/2003 PJE határozat
- BH.2007. 125.
- EBH.2004.1037.
- BH2016.144

Melléletek

1.számú melléklet

..... **Járásbíróság**

...- ..Vh..../20.../.... szám

.....

önálló bírósági végrehajtó

Miskolc

végrehajtói ügyszám: .. V..../20...

V É G Z É S

A Miskolci Járásbíróság (.....szám alatti székhelyű) **végrehajtást kérőnek** -
(....szám alatti lakos) **adóssal szemben folyamatban levő végrehajtási eljárásban**

tájékoztatja

Tisztelt Címzettet, hogy az adós a bíróságon végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet terjesztett elő elévülésre hivatkozással.

A fentiek alapján a bíróság azzal küldi meg T. Címzett részére az adós kérelmét, hogy a Vht. 41. § szerinti eljárást lefolytatni, majd annak eredményéről a bíróságot tájékoztatni szíveskedjék.

Miskolc, 20.... .

dr.

bírósági titkár

2.számú melléklet

..... **Járásbíróság**

...- ..Vh...../20.../.... szám

V É G Z É S

A Miskolci Járásbíróság (.....szám alatti székhelyű) **végrehajtást kérőnek** -
(....szám alatti lakos) **adóssal szemben folyamatban levő végrehajtási eljárásban**

tájékoztatja

a végrehajtást kérőt, hogy az adós végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet terjesztett elő, amelyben arra hivatkozik, hogy a követelés elévült.

A fentiek alapján felhívja a bíróság a végrehajtást kérőt, hogy jelen végzés kézbesítésétől számított 15 (tizenöt) napon belül az adós mellékelten megküldött beadványára tegyen nyilatkozatot.

Tájékoztatja a bíróság a végrehajtást kérőt, hogy amennyiben az adós állítását elismeri és a végrehajtási költségek megtérültek, a végrehajtás megszüntetésének van helye, amennyiben azonban a végrehajtást kérő az adós állítását nem ismerte el, az adós a végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránt pert indíthat.

Figyelmezteti a bíróság a végrehajtást kérőt, hogy amennyiben jelen végzésben foglaltakra a megadott határidőn belül nem nyilatkozik, a bíróság úgy tekinti, hogy az adós tartozása továbbra is fennáll, és a bíróság az adós végrehajtás megszüntetése iránti kérelméről a rendelkezésre álló iratok alapján fog dönteni.

....., 20.....

dr.

bírósági titkár

III.számú melléklet

végrehajtói ügyszám:V..../20....

A Miskolci Járásbíróság (.....szám alatti székhelyű) **végrehajtást kérőnek** -
(...szám alatti lakos) **adóssal szemben folyamatban levő végrehajtási eljárásban meghozta az**
alábbi

végzést:

A bíróság az adós végrehajtás megszüntetése iránti kérelmét elutasítja.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 (tizenöt) napon belül a Miskolci Törvényszékhez címzett, de a Miskolci Járásbíróságon írásban négy egyező példányban benyújtható fellebbezésnek van helye.

Indokolás

Az adóssal szemben a Városi Bíróság ...-...Vh..../2.../1. szám alatt napján állított ki végrehajtási lapot a ... Városi Bíróság Pk..../20... számú határozata alapján miszerint az adós a végrehajtást kérő részére- forint tőkét és járulékot köteles megfizetni.

A bíróság ... napján kelt sorszám alatti végzésével megállapította a végrehajtást kérő személyében történt változást.

Az adós jogi képviselője útján végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet terjesztett elő.

A bíróság sorszám alatti végzésével a végrehajtást kérőnek megküldte az adós elévülésre

hivatkozással előterjesztett végrehajtás megszüntetése iránti kérelmét azzal a figyelmeztetéssel, hogy amennyiben a végrehajtást kérő az adós kérelmére nyilatkozatot nem tesz, a bíróság úgy tekinti, hogy az adós kérelmében foglaltakat nem ismeri el és a végrehajtás megszüntetéséhez nem járul hozzá.

A bíróság ... sorszám alatti végzése a végrehajtást kérő kézbesítési megbízottja részére napján szabályszerűen kézbesítésre került azonban az abban foglaltakra sem a megadott határidőn belül sem a mai napig nyilatkozatot nem tett.

Az adós végrehajtás megszüntetés iránti kérelme nem alapos az alábbiak szerint:

A bírósági végrehajtásról szóló 1994.évi LIII. törvény (Vht.) 41. § (1) bekezdése alapján ha az adós okirattal valószínűsítette, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan, azt már teljesítették, vagy egyébként megszűnt, vagy arra hivatkozik, hogy a követelés, illetve a végrehajtási jog elévült, a végrehajtó a bizonyítékra utalva felhívja a végrehajtást kérőt, hogy 15 napon belül nyilatkozzon a követelés fennállásáról, egyúttal az adóstól felvett összegből a 34. § (5) bekezdésében említett összegeket fizesse be a megfelelő számlára, illetve fizesse meg a végrehajtónak. A végrehajtást kérőt figyelmeztetni kell a (3) bekezdés szerinti jogkövetkezményekre.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján ha a végrehajtást kérő az adós (1) bekezdés szerinti állítását elismerte, és a felhívásban megjelölt összegeket megfizette, a végrehajtási eljárás befejeződött.

A Vht. 41. § (5) bekezdése értelmében ha a végrehajtást kérő az adós (1) bekezdés szerinti állítását nem ismerte el, az adós a végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránt pert indíthat.

Jelen eljárásban a bíróságnak akkor van lehetősége az eljárást megszüntetni, amennyiben ahhoz a végrehajtást kérő hozzájárul, vagy az adós állítását elismeri.

Tekintettel arra, hogy az adós kérelmére a végrehajtást kérő nyilatkozatot nem tett, a bíróság úgy tekintette a hallgatását, hogy a végrehajtás megszüntetéséhez nem járul hozzá, így az adós

kérelmét a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Tájékoztatja a bíróság az adóst, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 528. § (2) bekezdése értelmében az adós keresettel kérheti a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és az azzal egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését vagy korlátozását, ha

a) a végrehajtani kívánt követelés, illetve a végrehajtási jog elévült,

b) a követelés vagy annak egy része megszűnt,

c) a végrehajtást kérő a teljesítésre halasztást adott, és az időtartama nem járt le, vagy

d) az adós a követeléssel szemben beszámítható követelést kíván érvényesíteni.

A Pp. 529. § értelmében a pert akkor lehet megindítani, ha a végrehajtás megszüntetésére vagy korlátozására a perben közölni kívánt okból a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerint a bírósági végrehajtási eljárás keretében nincs lehetőség.

A végzés elleni fellebbezési jogosultság a Vht. 218.§ (1) bekezdésén alapul.

Dátum

dr.

bírósági titkár

IV.számú melléklet

Keresetlevél nyomtatvány végrehajtási perben

KERESETLEVÉL VÉGREHAJTÁSI PERBEN

Annak megjelölése, hogy melyik pert kívánja megindítani a keresetlevéllel:

(a megfelelő aláhúzendó)

a végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránt indított per

végrehajtási igényper

a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti per

1. BEVEZETŐ RÉSZ

1.1. Eljáró bíróság megnevezése:

1.2. Felperes adatai

1.2.1. Természetes személy felperes

Név (teljes név):

Születési hely és idő: _____, _____ év _____ hó _____ nap

Anyja neve:

Lakóhely:

Tartózkodási hely (lakóhely hiányában):

Kézbessítési cím (ha lakóhelytől vagy tartózkodási helytől eltérő):

E-mail-cím: _____@_____

1.2.2. Nem természetes személy felperes

Név:

Székhely:

Kézbessítési cím (ha székhelytől eltérő):

E-mail-cím:

Nyilvántartó hatóság / bíróság neve:

Nyilvántartási szám / cégjegyzékszám:

Adószám: _ _ _ _ _ - _ - _ _

1.2.3. Természetes személy felperes törvényes képviselőjének vagy nem természetes személy felperes törvényes vagy szervezeti képviselőjének adataiⁱ

Név:

Kézbesítési cím:

E-mail-cím: _____@_____

1.2.4. Felperes meghatalmazott képviselőjének adataiⁱⁱ

Név:

Kézbesítési cím:

E-mail-cím: _____@_____

Több meghatalmazott esetén a hivatalos iratok átvételére kijelölt képviselő neve:

1.3. Alperes adatai

1.3.1. Természetes személy alperes

Név (teljes név):

Születési hely és idő:ⁱⁱⁱ _____, _____ év _____ hó _____ nap

Anyja neve:^{iv}

Lakóhely:

Tartózkodási hely (lakóhely hiányában):

E-mail-cím: _____@_____

1.3.2. Nem természetes személy alperes

Név:

Székhely:

Kézbesítési cím:

E-mail-cím: _____@_____

Nyilvántartó hatóság / bíróság neve:

Nyilvántartási szám / cégjegyzékszám:

Adószám: _____ - _____ - _____

1.3.3. Természetes személy alperes törvényes képviselőjének adatai

Név:

Kézbesítési cím:

E-mail-cím: _____@_____

1.4. A végrehajtható okiratot kiállító személy, szerv neve:

1.5. A végrehajtás elrendelésekor kiállított végrehajtható okirat száma:

1.6. A végrehajtást fogantató végrehajtó adatai

Név:

Székhely:

1.7. A végrehajtási ügy száma (végrehajtói ügyszám):

2. ÉRDEMI RÉSZ

2.1. A felperes (több felperes esetén az egyes felperesek) az alperessel (több alperes esetén az egyes alperesekkel) szemben pontosan milyen döntés meghozatalát kéri(k) a bíróságtól (kereseti kérelem):

2.2. Annak rövid meghatározása, hogy mely igényét kívánja érvényesíteni (érvényesíteni kívánt jog):

2.3. A kereseti kérelmet megalapozó tények:

2.4. A tényállításokat alátámasztó, rendelkezésre álló bizonyítékok és bizonyítási indítványok

Annak megjelölése, hogy tényállításait tanúval, szakértővel, okirattal, tárgyi vagy egyéb bizonyítási eszközzel kívánja alátámasztani. Amely bizonyítási indítvány tekintetében az igen kerül megjelölésre, ott csatolni kell az erre rendszeresített pótlapot (pótlapokat).

2.4.1. Annak megjelölése, hogy kívánja-e tényállításait tanúval (tanúkkal) bizonyítani:

Igen

Nem

2.4.2. Annak megjelölése, hogy kívánja-e tényállításait szakértővel bizonyítani:

Igen

Nem

2.4.3. Annak megjelölése, hogy kívánja-e tényállításait okirattal vagy tárgyi bizonyítási eszközzel bizonyítani:

Igen

Nem

2.4.4. Annak megjelölése, hogy tényállításai alátámasztására kíván-e egyéb bizonyítást indítványozni:

Igen

Nem

2.4.5. A keresetlevél benyújtásakor rendelkezésre álló bizonyítékok megnevezése:

2.5. Több kereset esetén

A kérelmek egymáshoz való viszonya:

(a megfelelő aláhúzendó)

együttes (valódi)

vagylagos

eshetőleges

Elbírálásuk kért sorrendje eshetőleges keresetek esetén:

3. ZÁRÓ RÉSZ

3.1. A pertárgy értéke

Az érvényesített követelés értéke:

Más jog érvényesítése esetén annak értéke (ha az meghatározható):

A pertárgy értéke meghatározásánál figyelembe vett tények:

3.2. Azon tények meghatározása, hogy a keresetlevelet miért az adott járásbírószágra nyújtja be (joghatóság, hatáskör, illetékesség):

3.3. Az eljárási illeték

A megfizetett összeg:

Megfizetésének módja:

Illeték megfizetésének hiányában

a) *Költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelem esetén annak megjelölése, hogy milyen költségkedvezmény iránti kérelmet kíván előterjeszteni: (a megfelelő aláhúzendó)*

költségmentesség

teljes költségfeljegyzési jog

részleges költségfeljegyzési jog

Részleges költségfeljegyzési jog kérelmezése esetén a kért kedvezmény mértékének meghatározása:

A kérelmezett költségkedvezmény iránti kérelem alapjául szolgáló tények:

b) Jogszabály által biztosított illetékfizetés alóli mentesülés esetén ennek alapjául szolgáló tények, körülmények:

3.4. A nem természetes személy felperes nyilvántartási számának hiányában a perbeli jogképességet megalapozó körülmények leírása:

3.5. A nem természetes személy alperes esetén a perelhetőségét megalapozó körülmények leírása:

3.6. A fél képviselőjeként megjelölt személy perbeli képviseleti jogát megalapozó tények:

3.7. A keresetlevél záró részében feltüntetett tényeket alátámasztó bizonyítékok megnevezése:

3.8. Egyéb nyilatkozatok, kérelmek:

3.9. Pótlap alkalmazása esetén az erre való utalás, és annak rögzítése, hogy a nyomtatvány mely pontjai esetében, mely sorszámú pótlap kerül csatolásra:

3.10. Mellékletek

Kelt: _____, _____ év _____ hónap _____ nap

aláírás

Tanúk:

1.

Név (teljes név): _____

Lakóhely (ennek hiányában tartózkodási hely)

Aláírás: _____

2.

Név (teljes név) _____

Lakóhely (ennek hiányában tartózkodási hely):

Aláírás: _____

i

ii

iii

iv